

Posuzování a hodnocení chronického onemocnění bederní páteře na pracovišti zaměstnavatele

Karolina Mrázová
Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem
46. BĚNŮV DEN fyziologie a psychofyziologie práce
Státní zdravotní ústav
12. 6. 2024

Nová nemoc z povolání – onemocnění bederní páteře

Proč nová položka...

- vědecky prokázaná souvislost **těžké fyzické práce** se vznikem chronického onemocnění páteře
- harmonizace českého seznamu NzP se seznamy ostatních evropských států a podpora jednoty v naplňování ochrany bezpečnosti při práci v EU

1. leden 2023 – nová položka v seznamu NzP

zvýšené riziko vzniku poškození bederní páteře:

výkon práce spojen s **ruční manipulací s břemeny** a s opakovaným zaujímáním **nepříjemné pracovní polohy trupu**

- **stavebnictví, zdravotnictví**
- **nevýznamné poškození při sedavé práci**

Nemoc z povolání – onemocnění bederní páteře

Klinická kritéria – KPL, Střediska nemocí z povolání

- správná diagnóza
- závažnost onemocnění
- délka pracovní neschopnosti

Požádají příslušný orgán ochrany veřejného zdraví – KHS

Nemoc z povolání – onemocnění bederní páteře

Hygienická kritéria – expozice pracovníka na pracovišti – expozice faktorům

- **vytipování potenciálně rizikové práce** – vyskytuje se alespoň jeden z potenciálně rizikových úkonů jako pravidelná součást výkonu práce
- **potenciálně rizikový úkon** – se rozumí jednotlivá část pracovní činnosti spojená s **nefyziologickými PP, ruční manipulací s břemeny**, a výskytem tlačných a tažných sil ve vertikálním a horizontálním směru
- **potenciálně riziková směna** – pracovní směna, ve které dochází k potenciálně rizikovým úkonům

Alespoň 60 rizikových směn za každý rok v posledních 3 letech

Zdravotní ústav

Potencionálně rizikový úkon

- Zdravotní ústav **provádí objektivní posouzení** a interpretaci výsledků
- **Zaznamená** potencionálně rizikové úkony – část pracovní činnosti spojená s nefyziologickými pracovními polohami, ruční manipulací s břemeny, výskyt tažných a tlačných sil

Potenciálně rizikové úkony

- a) práce spojená s nefyziologickými pracovními polohami:
 - flexe trupu $\geq 60^\circ$, od úklonu 10° , při působících silách do 10 N nebo hmotnosti břemene do 1 kg
- b) úkony spojené s manipulací s břemeny:
 - flexe trupu $< 40^\circ$, od hmotnosti břemene 5 kg včetně
 - flexe trupu $\geq 40^\circ$ a $< 60^\circ$, od hmotnosti břemene 3 kg včetně
 - flexe trupu $\geq 60^\circ$, od hmotnosti břemene 1 kg včetně
- c) úkony, při nichž dochází k tlačným a tažným silám ve vertikálním směru vynakládaných směrem dolů:
 - flexe trupu $< 40^\circ$, od síly 200 N včetně
 - flexe trupu $\geq 40^\circ$ a $< 60^\circ$, od síly 100 N včetně
 - flexe trupu $\geq 60^\circ$, od síly 10 N včetně
- d) úkony, při nichž dochází k tlačným a tažným silám ve vertikálním směru vynakládaných směrem nahoru:
 - flexe trupu $< 40^\circ$, od síly 50 N včetně
 - flexe trupu $\geq 40^\circ$ a $< 60^\circ$, od síly 30 N včetně
 - flexe trupu $\geq 60^\circ$, od síly 10 N včetně
- e) úkony, při nichž dochází k tlačným a tažným silám v horizontálním směru:
 - flexe trupu $< 40^\circ$, od síly 200 N včetně
 - flexe trupu $\geq 40^\circ$ a $< 60^\circ$, od síly 100 N včetně
 - flexe trupu $\geq 60^\circ$, od síly 10 N včetně

Těžká fyzická práce – kombinace PP a CFZ (břemen)

NV 290/1995 Sb. – seznam nemocí z povolání

Kapitola II, položka 11: NzP: Chronická onemocnění bederní páteře způsobená ***dlouhodobým přetěžováním těžkou fyzickou prací***, spojená s dočasnou pracovní neschopností pro tuto diagnózu o celkové době trvání alespoň 12 měsíců během posledních 3 let...

Podmínky vzniku NzP: nemoci ***vznikají při těžké fyzické práci...***

Metodický návod k zajištění jednotného postupu při posuzování chronického onemocnění páteře ***z dlouhodobého přetěžování těžkou fyzickou prací*** jako nemoci z povolání

tato práce může ale nemusí být rizikovou ve smyslu kategorizace prací

Přehled objednávek od KHS

	Datum narození	Pohlaví	Kategorie PP	Kategorie CFZ
Zámečnick	1993 (31)	muž	2	1
Výrobní dělník na stříhárně	1975 (49)	muž	2	2
Pracovník výroby technických plynů	1984 (40)	muž	3	3
Obsluha CNC strojů	1966 (58)	muž	2	2
Vodohospodářský dělník	1960 (64)	muž	3	3
Vedoucí prodejny	1974 (50)	muž	2	2
Pracovník montáže sedaček	1974 (50)	žena	2	2
Stavební dělník	1963 (61)	muž	1	1
Opravář kolejových vozidel	1973 (51)	muž	3	2

1. Pracoviště zaměstnavatele změna v náplni práce

Pouze 3 roky RO ...

- jiné rizikové směny
- méně rizikových úkonů
- jiný počet **rizikových směn**
- hodnocení **rizikového úkonu**

Rozhodné období:

3 kalendářní roky?

3 roky od verifikace?

2. Pracoviště zaměstnavatele změny na pracovišti a vývoj ve výrobě

- jiné podmínky a vybavení
- použití hydraulických zvedáků, mechanizace, jeřábů
- jiný typ použitého materiálu
- jiný typ komponentů

Závěr...

- **Nový přístup k šetření NzP**
- **Vyžaduje nový náhled**

- **Kombinace faktorů – PP a břemena**

- **Prevence**
- **Prevence**
- **Prevence**

Mgr. Karolina Mrázová, Ph.D.

karolina.mrazova@zuusti.cz

604 255 179